

De stoomtrein

Anneriek van Heugten

Reizen met de trein

Vóór de uitvinding van de stoomtrein reisden mensen vooral te voet, per paardenkoets of per trekschuit. De trekschuit was een boot die getrokken werd door een paard. Het paard liep over een pad langs de waterkant.

Met de trekschuit was je bijna 5 uur onderweg van Amsterdam naar Haarlem, en met de paardenkoets 2 tot 3 uur. Met de stoomtrein duurde dat ritje nog maar een half uur. Wat een vooruitgang!

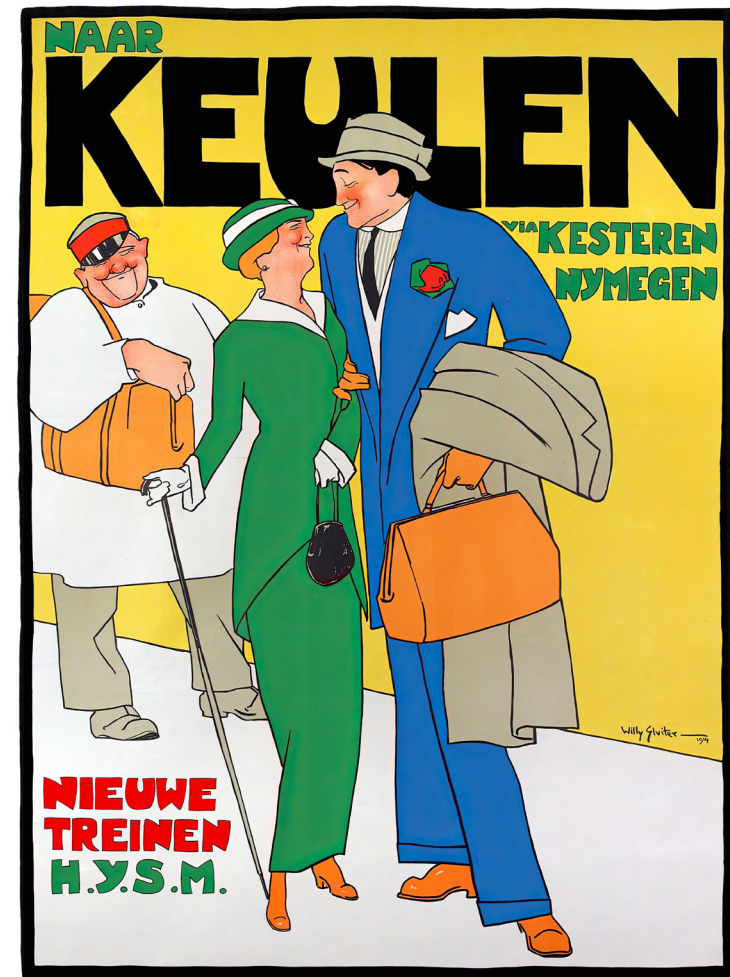
Doodeng

Toch vonden veel mensen in het begin de trein maar eng. Ze noemden hem 'de vuurdraak'. Het lawaai, de vonken en roetwolken, de hete stoom, de snelheid ... levensgevaarlijk! Was in Gent niet de ketel van een trein ontploft? En bij Warmond was een trein ontspoord, waarbij zelfs doden gevallen waren.

Wist je ...

dat de rijtuigen en kaartjes van elke klasse vroeger hun eigen kleur hadden? Als je de opschriften op de trein niet begreep, zag je aan de kleur van je kaartje in welk rijtuig je moest stappen. In 1839 kostte een enkele reis Amsterdam-Haarlem in de derde klasse 40 cent (ongeveer 0,18 euro). Daarvoor moest een fabrieksarbeider toen een halve dag werken!

Er gingen ook allerlei onzinpraatjes rond. Bijvoorbeeld dat koeien zo schrokken van de trein, dat ze zure melk gaven. Of dat je kon flauwvallen door de snelheid. Sommige mensen geloofden dat en durfden niet in de trein te stappen.

Spoorwegbedrijven maakten met posters reclame voor hun treinen. HIJSM (Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij) was het eerste spoorwegbedrijf van Nederland.

rijden voortaan elektrisch. Wel met nagemaakte stoom en geluiden, voor het stoomtrein-gevoel. Sommige mensen vinden het prima om de museumstoomtreinen schoner te maken. Volgens anderen moet je er niks aan veranderen, want dan zijn ze niet meer echt en kun je er beter mee stoppen. Wat vind jij?

Tip

Behalve Goes, zijn er nog andere plaatsen in Nederland en België waar je een ritje met een stoomtrein kunt maken. Meestal is er op het museumterrein ook van alles te beleven voor en na de rit. Met de zoekwoorden 'stoomtrein' en 'rit' plus de naam van je provincie vind je online vast een stoomtrein bij jou in de buurt.

Machinist Stoffel op 'zijn' stoomlocomotief.

Eeuwenlang reisden mensen vooral te voet of met de trekschuit. Voor een reis van 20 kilometer was je al gauw 4 tot 5 uur onderweg! De paardenkoets was sneller, maar duur. Veel mensen kwamen dan ook bijna nooit buiten hun stad of dorp. En toen, zo'n tweehonderd jaar geleden, werd de stoomtrein uitgevonden. Ineens was alles anders! Wat veranderde er precies door de stoomtrein? Hoe werkt een stoomtrein eigenlijk? En waarom waren sommige mensen in het begin bang voor de stoomtrein?

